

GAZETKA SZKOLNA PUBLICZNEGO GIMNAZJUM NR2 W BIAŁEJ PODLASKIEJ

WYDANIE SPECJALNE

W tym numerze:

- © Przygotowania do nadania szkole imienia.
- © Prace uczniów nad hymnem szkoły.
- © O teorii heliocentrycznej...
- © Rękopisy Mikołaja Kopernika.

Drodzy uczniowie!!!

Rozpoczęliśmy nowy rok szkolny 2004/2005. Liczymy na to, że dzięki wspólnej pracy i wysiłkowi zaowocuje on w nową wiedzę i jeszcze więcej doświadczeń. Szczególnie ciepło witamy pierwszoklasistów. Mamy nadzieję, że również w tym roku osiągniecie wysokie wyniki w nauce oraz konkursach przedmiotowych. Tego Wam serdecznie życzymy!

Redakcja

24 września 2004 r. o godz. 9⁰⁰ w naszym gimnazjum odbędzie się podniosła uroczystość. Szkoła otrzyma imię Mikołaja Kopernika. Pierwszoklasiści złożą ślubowanie na nowy „prawdziwy” sztandar szkoły. Witamy serdecznie wszystkich gości, którzy zaszczylili swą obecnością naszą uroczystość.

NASZE PRZYGOTOWANIE DO NADANIA SZKOLE IMIENIA

W poprzednim roku szkolnym, grono pedagogiczne zdecydowało się nadać naszej szkole imię. Było wiele propozycji; Jan III Sobieski, Maria Skłodowska Curie, Juliusz Słowacki, Radziwiłłowie i Mikołaj Kopernik.

Poprzez głosowanie uczniów, rodziców i nauczycieli wybraliśmy imię szkoły. Rok 2003/2004 poświęcony był Mikołajowi Kopernikowi. Przeprowadziliśmy wiele, konkursów i prezentacji związanych z życiem i działalnością wybranego patrona;

- ◆ Naszą pracę związaną z patronem, zaczęliśmy od złożenia wniosku do władz o nadanie imienia szkole do władz;
- ◆ Ogłoszony został konkurs na najładniejszą klasową gazetkę poświęconą naszemu patronowi;
- ◆ Wykonaliśmy albumy o astronomie;
- ◆ Nauczyciel plastyki zorganizował konkurs na logo szkoły;
- ◆ Pani od muzyki prosiła nas o napisanie własnej propozycji do hymnu szkoły;
- ◆ Powstała specjalna kronika, poświęcona Kopernikowi.
- ◆ Powołano komisję do spraw patrona. Jest przewidziany konkurs wiedzy o wybitnym uczonym;
- ◆ Przewidzieliśmy także kupno sztandaru. Nasz plastyk – Pan Mirosław Gromada, zaprojektował i dobrał kolory;
- ◆ Szkolna biblioteka zebrała bibliografię o Mikołaju Koperniku;
- ◆ Uczniowie naszej szkoły prezentowali postać Kopernika na apelach szkolnych i rodzicom na zebraniach.

PRACE UCZNIÓW NAD HYMNEM SZKOŁY

Po wyborze patrona rozpoczęły się prace uczniów nad hymnem szkoły. Powstały one pod kierunkiem Pani mgr Agnieszki Kosińskiej. Wpłynęło wiele propozycji. My drukujemy tylko niektóre. Oto kilka z nich:

„Szkoła przed lunetą”

- I Wejdź w nasze skromne progi,
Szeroko otworzymy Ci drzwi
Czuj się wyjątkowo drogi,
Bo to dzięki Kopernikowi.

Ref: Każdy ma coś z astronoma
Dużo szczęścia, wiary w słowa
Cech dążenia i mądrości,
Każdy u nas długo gości!

Magdalena Celińska III „f”

* * *

- I Wiedza to skarb, do którego każdy dostęp ma
Wiedza to skarb, którego bronić trzeba
Posiadał ją także on
Kto? Kopernik nasz patron.

Ref: Wiedza jak skarb na dnie oceanu,
Błyszczący jak perła na samym dnie.
Od Ciebie zależy Twój wybór, Twój los.
Czy chcesz ją posiadać, czy nie?

Bartosz Pawlik, Tomasz Prządka III „c”

* * *

- I Jak strzała skierujmy swe czoło do przodu,
Do nauki Ignijmy, jak pszczoły do miodu,
Przekalkujmy kroki z życia Kopernika,
Niech jego historia nam z głów nie umyka,
Z siłą huraganu przebijamy mury,
Na skrzydłach mądrości wzbijamy się w chmury.

Ref: Rozpostarł swe skrzydła nad światem tym,
Wytrwale dążył w umyśle swym,
Jak udowodnić teorii sens,
By pojąć każdy mądrości kęs.

Magdalena Lachowicz III „d”

„Mikołaj Kopernik”

- I Mikołaj Kopernik wielki uczyony,
Był wspaniały i niezastąpionym.
Znał dobrze wiele dziedzin życia,
Lecz w astronomii największego dokonał odkrycia.

- II Udowodnił światu, że żyje w błędzie
I dowiódł jak jest naprawdę we wszechświecie.
Wielu astronomów wszechświat badało,
Nikommu się jednak nie udało.

- III Jedynie Kopernika słońce oświeciło,
Co obraz kosmosu zupełnie zmieniło.
Stało się słońce, planety ruszyły
I wcześniejsze poglądy zupełnie się zmieniły.

Ewa Celińska III „b”

* * *

- I W Toruniu w polskim mieście,
Żył człowiek z nazwiskiem Kopernik.
Ciągłe patrzył w niebo,
Nikt nie wiedział dlaczego.

- II Ci, co Mikołajowi nie wierzyli,
Bardzo się pomylili
Dziś Kopernik jest naszym patronem,
Uczymy się wiele o nim.

Ref: Kopernik wstrzymał słońce,
Ruszył Ziemię i wydało go
Polskie plemię.
Nie była mu obca ekonomia,
Lecz ulubiona – astronomia.

Ewelina Porzuczek III „a”

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Hymn Gimnazjum nr 2
im. Mikołaja Kopernika w Białej Podlaskiej

„Droga do gwiazd”

I Patronie nasz bądź przewodnikiem po mapie szkolnych lat,
Pokazuj każdemu jak ciekawy jest ten świat.
Ile odkryć i doświadczeń jeszcze w życiu czeka nas,
By stać się najjaśniejszą z gwiazd.

Refren: Młodzieńcze siły ku nauce kieruj
Odkrywaj prawdę, mądrze życiem steruj.
Idź w ślady wielkiego człowieka,
Droga do gwiazd na Ciebie czeka.

II Nasza nauka, zdobyta wiedza zostawi wieczny ślad
I jak Kopernik zmienimy historii ład.
Miłość, naukę, prawdę każdego dnia chcemy cenić
I jak On w dorosłym życiu się spełnić.

Opracowała: pani Agnieszka Kosińska

Biografia naszego patrona

*****

Kopernik, Galileusz i inni wyszydzani, nierzadko prześladowani mozolnie budowali wiedzę o wszechświecie. Nowy punkt widzenia na budowę układu słonecznego pojawił się wraz z opublikowaniem w roku 1543 dzieła Mikołaja Kopernika "O Obrotach Sfer Niebieskich". Kopernik urodził się 14 lutego 1473 r. W Toruniu, ważnym wówczas ośrodku handlowym. Ojciec Kopernika zmarł, gdy Mikołaj miał 10 lat. Edukacją kierował wuj Łukasz Watzenrode. Mikołaj Kopernik wstąpił w 1491 r. Na Uniwersytet Krakowski. Po powrocie z Krakowa wyruszył na naukę do Włoch. Spędził tam w sumie kilka lat, najpierw w Bolonii, studiując tam astronomię, a następnie w roku 1501 w Padwie, zgłębiał wiedzę prawniczą i medyczną. Wuj Mikołaja w 1499 roku został biskupem warmińskim. Po powrocie do Polski w 1503 r. Kopernik objął więc funkcję kanonika w katedrze we Fromborku. Przez ten czas przyswoił sobie wiedzę naukową z zakresu matematyki, astronomii oraz medycyny. Kopernik był prawdziwym człowiekiem Renesansu - jako urzędnik kościelny bronił zamku katolickiego w czasie wojny polsko-krzyżackiej 1520-21. Interesował się też ekonomią, był autorem projektu reformy monetarnej, zawartej w dziele "Monetae cudendae ratio". Pierwsze obserwacje astronomiczne poczynił w 1497 r. Po powrocie do Polski kontynuował te prace,

przeprowadzając dokładne obliczenia ruchu planet. Te pomiary doprowadziły go do wniosku, że ścisły i dokładny system Galileusza zawiera jeden fundamentalny błąd. Jeszcze raz przewertował prace wczesnych filozofów greckich, natrafił na teorię Arystacha, według której w środku wszechświata znajdowało się słońce, podczas gdy Ziemia i inne planety krążyły po orbitach wokół niego. Wiele lat Kopernik pracował nad tą teorią, według której dzienny ruch słońca na niebie jest wynikiem ruchu obrotowego Ziemi wokół własnej osi. Kopernik wierzył wciąż, że orbity są kołowe. Papież Klemens VII zasugerował Kopernikowi opublikowanie rozprawy naukowej na ten temat. Jednak wciąż wahał się i dopiero w 1543 r. Zdecydował się wydać ją drukiem. Według niektórych źródeł Kopernik wydał Gotową książkę dopiero na łożu śmierci. Zmarł we Fromborku 24 maja 1543 roku.

Opracowała Kinga Radzikowska

Pełne opracowanie heliocentrycznego modelu Układu Słonecznego, będące uwieńczeniem wieloletnich obserwacji astronomicznych, zajęło Kopernikowi blisko 20 lat. Dzieło to powstało we Fromborku i zawierało wykład astronomii na temat obrotu Ziemi dookoła osi oraz jej obiegu wraz z innymi planetami dookoła, po torach kolistych. Kopernik sam nie zdecydował się na ogłoszenie wyników swych dociekań naukowych. Skłonił go do tego Jerzy Joachim van Lauchen, zwany Retykiem (Rheticus), profesor matematyki uniwersytetu w Wittenberdze, który w 1539 r. przybył do Fromborka, aby zapoznać się z nową teorią. Sporządzony przez niego skrócony opis odkryć Kopernika, znany pod tytułem *Narratio Prima* został wydany w Gdańsku w 1540 r. Rok później, dzieło w pełnej formie (składające się z sześciu ksiąg) Retyk oddał do druku w Norymberdze. Odpowiedzialny za redakcję tekstu wydawca – Andrzej Osiander, teolog i reformator, poczynił w dziele Kopernika istotne zmiany, mające na celu przekonać czytelnika o hipotetycznym charakterze teorii heliocentrycznej, której istnienie nie koliduje z dotychczasowym wyobrażeniem budowy świata. Wycofał bez wiedzy Kopernika jego przedmowę, a umieścił na jej miejsce własną (nie pisaną), całkowicie niezgodną ze stanowiskiem autora, wyraźnie sformułowanym w *Liście dedykującym* do papieża Pawła III, zawartym na początku książki. Dzieło ukazało się w 1543 r. pt. *De revolutionibus orbium coelestium (O obrotach ciał niebieskich)*; nie wiadomo, jaki tytuł nadał dziełu

Kopernik, gdyż w oryginalnym rękopisie brak karty tytułowej. Prawdopodobnie pierwotny tytuł brzmiał *O obrotach*, wskazując na ruch wszystkich planet, łącznie z Ziemią. Kolejne wydania dzieła miały miejsce w: Basle (1566) przez Retyka; Amsterdamie (1617) przez Mullera z Gottingen; Warszawie (1854) (wydanie zawierające polskie tłumaczenie opatrzone oryginalnym wstępem Kopernika; Toruniu (1873) przez Towarzystwo Kopernikańskie.

Dzieło Kopernika, sprzeczne z dotychczasowymi poglądami na budowę świata, zapoczątkowało liczne spory religijne i ideologiczne. Jeszcze za życia astronoma jego teoria spotkała się z ostrym sprzeciwem władz duchowych głównie protestanckich. Kościół katolicki wyraził swoje stanowisko potępiając *De revolutionibus...* i każąc umieścić dzieło w indeksie ksiąg zakazanych (1616 – 1828).

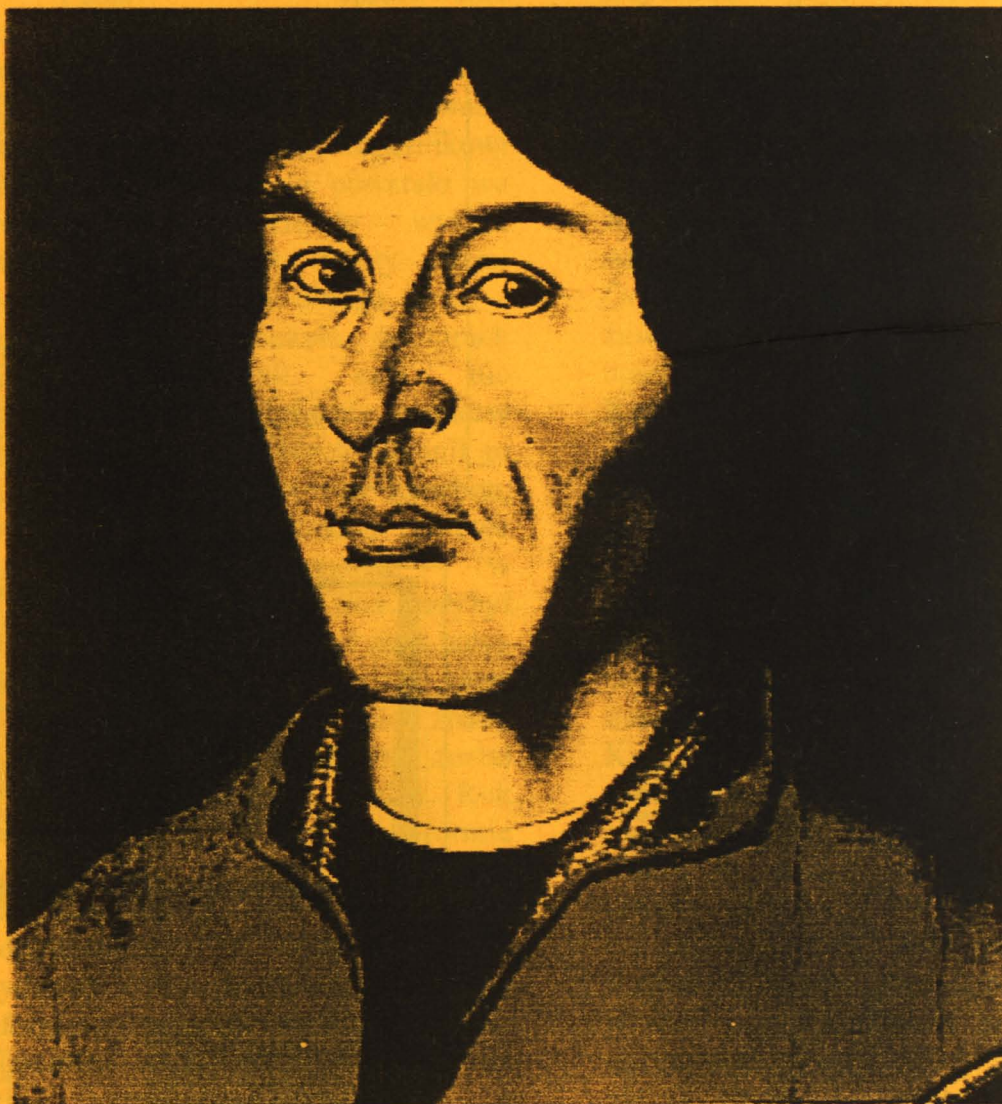
Od przełomu XVI i XVII wieku teoria Kopernika zyskiwała jednak coraz więcej zwolenników, a do jej ugruntowania najbardziej przyczynili się G. Bruno, I. Kepler i Galileusz. Doświadczalne potwierdzenie ruchu orbitalnego Ziemi dostarczyło odkrycie przez J. Bradleya (1728) aberracji światła. Przełom światopoglądowy, wywołany teorią heliocentryczną, doprowadził do zrewolucjonizowania wszystkich gałęzi ówczesnej nauki kładąc podwaliny pod rozwój nowoczesnej cywilizacji.

Opracowała Małgosia Izdebska

Mikołaj Kopernik, 1473-1543,
astronom, także matematyk,
ekonomista, lekarz, twórca
Heliocentrycznej teorii
Układu Słonecznego:
sformułował zasady reformy
monetarnej oraz prawo ekonomiczne,
zgodnie z którym pieniądź
gorszy wypiera pieniądź lepszy,
nazwane później prawem Greshama.

STOPKA REDAKCYJNA
REDAKTORKI NACZELNE

Patrycja Szolucha
Olga Jaśko

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Kinga Radzikowska
Małgorzata Izdebka
Ewelina Porzuczek
Michał Zimnicki

OPRACOWANIE GRAFICZNE

Patrycja Szolucha
Olga Jaśko
Ewelina Porzuczek